

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden SZOMBATON.

Előfizetés: egysz. évre 6 frt, félévre 3 frt,
negyedévre 1.50 kr

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébettér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Közpénzek, árvapénzek.

Az ország közvéleményét erősen foglalkoztatja az aradi sikkasztás, árvapénzeket loptak nagy mennyiségben, a sikkasztó pedig tán Amerikában élvezi a szabadságot, mert hiszen megkapta a salvus conductust, hogy a Cassa rendben van, s az alispán, árvaszéki elnök s az ellenőrző bizottság összes tagjai igazolták, hogy Krivány, a sikkasztó, becsületes ember, mehet szabadságra.

A dolog a milyen szomorú, époly tanulságos. Egy egész rendszer bűnét, hibáit mutatja, s tán megtanít arra is, hogy kell majd elejét venni ilyen szomorú eseteknek.

A korrupció Aradvármegyében úgy mint másutt is, ilyen gyümölcsöket termelt. A sógorság, komaság rendszere meghozta keserves gyümölcsét.

A pénztárnok vígan kezelte a pénzt, s a gondjaira bizott összegekből vígan gazdálkodott a megye urainak szemelátára, de mert bizonyos connexiói voltak s mert szép villája, jó fogata, s tán jó vacsorái voltak, ki mert volna kételkedni a pénztárnok ur becsületességében, mert nálunk a vagyon, a fogatok s a vacsorák a legjobb utlevél a becsületesség országába.

Ki mert, kinek volt szabad kételkedni, hogy a pénztár rendben van-e? Ha találkozott egy becsületes ember, ki beszélni mert, vagy egy újságíró ki czélozgatott, hogy az aradi Cassában valami bűzlik, akkor neki estek a megye urai, a főispán al és főbenfentesei, a megyei félhivatalos újságai, hogy ez a becsületes ember gyanúsít, hogy az újságíró ellenzéki viselkedéshöz beszél, mert Krivány becsületes ember.

S azt hiszik, hogy csak Aradmegyében van így? akkor csalódnak, így van ez széles e hazában.

Ha a közvéleményben, a megye vagy városi gyűlésen, vagy tán egy szerény újságban valaki beszél a pénzkezelésről, a pénzkezelés hiányairól, szabálytalanságairól, akkor a fő- és alispán, a polgármester bizalmi kérdéssé teszik a dolgot, s a szolgálatkész mamelukcsapat, a kis és nagy kortesek hada, a hivatalnok bizottsági tagok szépen bizalmat szavaznak, mert Krivány becsületes ember.

Igy vagyunk mi a bizalommal, a cassa tartalma pedig egyre apad, míg utoljára üres, s akkor Krivány maga is be-

látja, hogy az a megyei vagy városi bizalmi határozat mégis csak svindli.

Ugy-e bár szomorú ez miniszter urak, fő- és alispánok.

De merek fogadni, hogy ha Aradon felállt volna valaki, s azt mondja nézzük meg a pénztárt alaposan, mert, a pénztáros úr nagy lábón él, akkor az alispán azt felelte volna, hogy kérem a pénztárt megvizsgáltuk, ott minden — de minden rendben van, hiány nincs, s a megye a nélkül, hogy vizsgálatot tartott volna, rámondta az ament.

Uraim, vizsgálatot, ellenőrzést, a ki pénzt kezel, azt ellenőrizni szabad, ellenőrizni kell, még ha fogatot is tart, még ha a legjobb kortes is. S ezt sajna elfelejtik, elfelejtették Aradon, s nem gondolnak rá sehol.

Igen, a megyei és városi gyűléseket, párttekintetek vezetik, a közérdeket csak néhány elszánt ember védelmezi, ki elég bátor a méltóságos főispán úrral ellenkező véleményen lenni, s ki elég bátor felvenni a harcot a mamelukok egész sora ellen, kik mindig biznak, s kiknek a pénztáros, hívják azt Kriváynak vagy másnak, mindig becsületes ember.

Hát hagyjunk fel ezzel a végtelen bizalommal, hagyjunk fel a pártérdekkel a megye és a város életében s majd meglátják ez másképp lesz. Az árvacassákat nem a bizalom szerint, hanem tartalmuk szerint mérlegelik, a pénztárosoknak nem bizalmi nyilatkozat kell, hanem szigorú ellenőrzés.

A zombori önk. tűzoltó testület jubileuma.

A zombori önk. tűzoltótestület f. hó 18-án ünnepelte fennállásának 25 éves évfordulóját. A jubileum minden részletében pompásan sikerült. Nagy számban voltak jelen az ország különböző részeiből tűzoltó bajtársak. Vidékről a következő tűzoltótestületek jelentek meg: Az apatini, bresztováci, kolluthi, szontai, prilevicza szent-iváni, topolyai, baranyakopási, mohácsi, vukovári, nagykikindai, szegedi, szabadkai, temesvári, rétfalvi, bezdáni, ókanizsa és glozsánicsébi tűzoltótestületek, valamennyi parancsnokukkal és zenekarukkal. Jelen volt továbbá Kék Lajos az országos tűzoltó-szövetség elnöke is, a ki a szövetség nevében vett részt az ünnepélyen. Folyó hó 16-án érkeztek a vidéki vendégek. Este fáklásmenetet rendezett az egyesület a polgármester tiszteletére. A polgármester lakása előtt először a kaszinó egyleti dalárda énekelt a himnust, azután Budai Gergely mondott üdvözlő beszédet. A polgármester válasza után az iparos dalárda énekelt el a szöveget.

Másnap reggel 4 órakor riadót fújtak s már 5 órakor a zombori tűzoltótestület gyakorlato-

kat végzett. 8 óra előtt sorakoztak aztán úgy a helybeliek mint a vidékiek a Szent-György-téren. Azután egymásután vonultak fel a Szent-Háromság-térre, ahol ez alkalomból díszes kápolna volt felállítva. Itt tartatott meg a szent mise, melyet Budai Gergely egyleti lelkész czelebrált. A mise alatt fenn a tűzoló toronyban az egyesület zenekara régi magyar XVI. és XVIII. századbeli egyházi énekeket játszott. A megható mise után a városbáza előtt felállított emelvényről a pompás díszmagyarba öltözött Trischler Ferenc polgármester lelkes beszédet intézett a tűzoltókhoz.

A beszéd után Trischler Ferenc polgármester a 15 évig és 10 évig szolgált tűzoltóknak mellére tűzte az érmeket.

Ezután a polgármester a városi tanácssal együtt a Csitaonicza elé vonult, hogy végig nézze a díszmenetet, a melyet az egyesület az ő tiszteletére rendezett.

11 órakor volt a diszközgyűlés, a melyen szintén nagyszámu díszes közönség vett részt. Különösen sokan voltak hölgyek.

A diszközgyűlésen Trischler Ferenc polgármester elnökölt, a kit küldöttségileg hívtak meg.

A diszközgyűlésnek igen megható jelenete volt az, a mikor dr. Danninger Ádám szép szavak kíséretében úgy a maga, mint bajtársai részéről emlékül beszerzett albumot a főparancsnokuknak átnyújtotta.

Délben 2 órakor a „Vadászkürt“ nagytermében bankett volt, a melyen mintegy 140-en vettek részt.

Az első felköszöntőt Trischler Ferenc polgármester mondotta ő felségére a királyra. A jelenlevők állva hallgatták meg a lelkes tósztot s zajos éljenzéssel kísérték minden egyes mondatát.

Este a „Vadászkürt“-ben táncmulatság volt. Zsufolásig megteltek a termék vigkedélyű közönséggel. A tánc a reggeli órákig tartott.

Másnap, hétfőn d. e. Czedor Jánosnál künn a szőlőben villásreggeli volt, délután pedig a parkban jöttek össze a tűzoltók. Este a „Sikara“ erdőben folyt vígan tovább a mulatság.

A pompásan sikerült jubileum alkalmából a város valósággal ünnepi köntösbe volt öltözve. A házak mind fel voltak lobogózza, s a fáklásmenet alkalmával a házakat kivilágították.

Ujdonságok.

(A polgári lövöldéből.) Vasárnap, 17-én 370 lövést tettek. Díjat nyertek: 1. Feichtner Ferenc (78. kör.) 2. Burmann Sándor (65.) 3. Kitzvéger Imre (60.) 4. Steiner Emil (36.) 5. Dobacsok Ferenc (28.) Mélylövészet: Burmann Sándor (XII 274.) 2. Feichtner Ferenc (XII 285.) A 10-iki lövészetnél Burmann Sándor a „mesterlövés“ kitüntetést kapta. Legközelebb 24-én és pedig 150 méterről lőnek.

(Születések, halálozások és egybekelések statisztikája.) A múlt héten született 9 fiú és 10 leánygyermek. Elhaltak: Fratuczán Vitályos gör. kel. 3 hónapos, Béla Anna evang. 16 hónapos, Pacseracz Teréz rom. kath. 22 éves, Facskó Pál rom. kath. 67 éves, Orgován Erzsébet evang. 12 napos, Fújka Ignác gör. gör. kel. 6 hónapos, Müller Károly rom. kath. 21 éves, Holécz Antalné rom. kath. 79 éves, Bakos Erzsébet rom. kath. 4 hónapos, Silics Hajnalka gör. kel. 3 hónapos, Lucsics Illésné

gör. kel. 66 éves és József Sebők gör. kel. 2 hónapos korában. Egybekeltek: Roszweiler András — Szatari Emiliával és Lázárovnits Gergely — Zsivánovits Emiliával.

(Szigorú bírság.) A főkapitányság Schaffer Ármán újvidéki birtokostól azért, mert az a sertészárlat feloldása előtt sertéseket behozott, 126 drb. sertést elkobzott s ezen felül még 50 frt. pénzbírságot is szabott reá.

(Vizbefult.) Bokinacz Jozsa, aki a fehérhajó vendéglőben mint bérszolga volt alkalmazva, vasárnap e hó 17-én délután eltávozott munkaadójától azzal, hogy fürdeni megy a Dunára, s azóta nyomtalanul eltűnt. Pénteken reggel azonban kifogtak a Dunából egy férfi hullát, melyben az eltűnt Bokinaczt ismerték fel.

(Jubiláló ezredek.) Az 1898-ik évet nem kevesebb, mint 11 ezred ünnepli meg mint saját küllő jubileumi esztendejét. Ezek közül a 28-ik gyalogezred már megtartotta 200 éves jubileumát, az 5. ulánus ezred most ünnepli 50 éves jubileumát, míg a többi ezred 100 éves fennállásának emlékét készül megünnepelni. A brucki táborban holnap és holnapután a 61-ik Hold gyalogezred ünnepel. A derék ezredet 1798. április 25-én állították fel, mely idő óta 36 csatában és ütközetben harcolt dicsőséggel. 1800-ban Marcarohonál, 1805-ben „Saint Julien“ név alatt Sacilenél, később Benzonénél, majd Kismegyernél tüntette ki magát. 1813-ban Drezda mellett csaknem az egész ezred elvérzett és ennek dacára még abban az évben a Mincionál harcolt. 1848-ban Mantuanál és 1859-ben ismét olasz földön szaporította dicsőségét. A königgrätzi csatában nem győzhetett ugyan, de 33 tisztjét és 1300 emberét áldozta fel a becsületért. Véres napokat látott az ezred a boszniai csatatereken is, úgy hogy méltán büszkén emlékezhet vissza 190 éves fennállására. A 7-ik Vilmos huszárezred mindjárt megalakításának második évében tüntette ki magát. Mesko ezredes 1800-ik április elején kis csapat élén átkelt a hóborította Mont-Cenis-en és elfogta a meglepett Coffre francia tábornokot 900 emberével és 18 ágyujával együtt. 1809-ben ez az ezred kergette ki Bécsből a francziákat, a mikor Legrange francia tábornok halálos sebet kapott. A wagrami véres csatában nyolcz francia ágyút zsákmányolt a miért kitiintetésekképpen a „Wagram-induló“-t nyerte ezred-induló gyanánt. 1814-ben ők kísérték Na oleont Elba szigetére. 1848-ban Volta mellett tüntették ki magokat. 1878-ban ezt az ezredet érte a hi-

res maglaji katasztrófa, de rövid idő múlva ők vonultak be diadallal Szerajevoba. A derék magyar ezred jubileumi ünnepélyén, melyet július 26-án Nagyváradon tartanak meg, jelen lesz Lajos bajor herceg, az ezred tulajdonosa is. A 60-ik Appel-ezredet 1798-ban 4 gyalogezredből állították össze, mint gránátos ezredet. Legelőször a stockachi csatában tüntették ki magokat, hol maga Károly főherceg állott az élükre. A zürichi csatában átusztak a megdadt Glatt folyón és széjjel verték az ellenség jobb szárnyát. Százéves fennállása alatt minden nagyobb csatában dicsőséggel harcolt, 1805-ben Lambach mellett különösen kitüntette magát Máriaissy ezredes vezérlete alatt, de legnagyobb dicsőségét Aspernnél aratta szuronytámadásával. 1848-ban az ezred a Wasa gyalogezred név alatt Bécsbe került és 1848-ban a király egyenes parancsára ezt az ezredet rendelték a Burg őrzetére. József főhg. 1853-tól 1857-ig ezred si ranggal szolgált az ezredben. 1859-ben az ezred Olaszországban harcolt dicsőséggel, 1866-ban Königrätznél tüntette ki magát. 1878-ban pedig Boszniában mutatta meg, hogy méltó régi hírnevéhez. A nevezetes ezred augusztus 13-án ünnepli 100 éves jubileumát Egerben, mely ünnepélyen a szász királyné, kinek atyja 46 éven át volt az ezred tulajdonosa, vállalta el a zászlóanyai tisztet. A zászló beszentelését Samassa egri érsek fogja eszközölni. Eger városa s Hevesmegye bőkezűleg gondoskodott az ünnepély fényéről és a katonák megvendégeléséről. Pick Lipót kapitány pedig szépen megírta az ezred történetét, melyből minden katona egy-egy példányt kap emlékül.

(A lojalitás netovábbja.) A Simplicissimusból érdekes elmondani a következő anekdotát. Ő felsége — írja e lap — minden iránt érdeklődött ezen a világon. Egy napon rájött arra, hogy a sebésznek tulajdonképpen nem szentelt annyi érdeklődést, mint más tudománynak vagy művészetnek. Rögton bejelentette magát másnapra Schwarzkopf professzor klinikáján. Ő felsége éppen akkor érkezett meg a klinikára, amikor a professzor egy lábat amputált. Olyan ügyesen és szakértelemmel vitte véghez ezt a műtétet, hogy Ő felsége nem állhatta meg, hogy meg ne dicsérje: — Bravo, kedves Schwarzkopf! — Parancsolja Felség a másik lábat is? — szólott erre hirtelen Schwarzkopf, a kitünő tanár.

(A Dunába fult.) Kamerer Róbert ráczmiliticsi születésű, 21 éves, karavukovai tanító, folyó hó 13-án délután a község határában fekvő „Kamaristye“ csárdához rándult. Az ott levő néhány karavukovai kirándulóval a leg-

vidámabb hangulatban töltögette az időt. Este felé Kémencezy, ottani erdővéd a többiekkel együtt vacsorára hívta saját házához, ő azonban még ott maradt, hogy megfürödjék. Nem ismervén a Duna medrét, oly helyen akart fürödni, hol a víz hirtelen mélyebb lesz; így elveszté egyensúlyát és mielőtt a parton levő kis gyermekek segítséget hoztak, a víz alá merült és nyomtalanul eltűnt. Holttestét az ottani halászokkal kerestették, a községi előjáróság pedig nyomban értesítette a dunamenti községeket, valamint a főszolgabírótságot is az oly szerencsétlen véget ért tanító szomorú esetéről. Holttestét eddig még nem sikerült kifogni.

(Republikánus civillisták.) A köztársaságok elnökeinek évi jövedelmei némileg különböznek egymástól. A legtöbb jövedelme van a francia köztársaság elnökének, aki 480.000 koronát kap, ugyanannyi mellékjövedelemmel és lakással, szóval egy esztendőre körülbelül egy milliót. Ezt a jövedelmet tudvalevőleg hét évig élvezi egymásután s ennek az időnek letelte után újra választható. A kis Andorra köztársaság elnöke a pyreneusi hegyek között azonban csak hatvan koronát kap egy évre, az igaz, hogy ezt a jövedelmet életfogytig élvezheti. — Az Egyesült Államok minden negyedik esztendőben választott elnökének 200.000 korona jövedelemmel és 240.000 korona mellékjövedelemmel kell megelégednie. — Svájc elnöke, akit csak egy évre választanak, 12.000 forintot kap.

(A képes levelezőlap alkonya.) A leghetlenebb figurák a leghetlenebb pozitívumokban voltak fölrajzolva egyes levelezőlapokra, amelyek papirkereskedéseink kirakatában díszeltek. Nem is szólva, arról, hogy e magyar képes levelezőlapok Németországban készültek, olyan ostoba tréfák voltak rajta, hogy nem derítették fel, hanem bosszantották azt, aki ilyen képes levelezőlapot kapott. A felnőtt gyermekeknek e kedves játékát, úgy látszik, végre meguntta a posta is, mert most erőyes intézkedéssel véget vet a képes levelezőlapok terjesztésének. Azokat a magánipar által előállított levelezőlapokat, melyeken Magyar kir. posta fölírás és magyar czimer van, nem fogják továbbszállítani, hanem visszaküldik a feladónak, vagy megsemmisítik, miután ennek a fölírtnak és a czimernek az alkalmazása a postakincstár kizárólagos joga. Ha pedig ez a fölírát hiányzik is a levelezőlapokról, de Levelezőlap van rányomtatva, továbbküldik ugyan, de nyolcz karjczár portóval terhelik meg; így azután sok rossz vicze is megkapja a bírságot.

(Uj zsarolási kísérlet.) Szabadkáról írják: Sztipics Lázár gazdag bunyevác földbirtokos

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

Engedelmességre való nevelés.

A gyermek, valamint a felnőtt nevelésnek 3 fokozata van: szükségesség, kötelesség és szabadság. A „kell“ legalsóbb állapotból az ember a „legyen“-ig emelkedik, míg végre az „akar“-hoz ér.

A nevelés célja tehát az önállóság. Ebből kitűnik, mily hamis a 2 szélsőség, melyek közül az egyik soha, a másik pedig mindig vak engedelmisséget követel. Ott önfejűség és kedvetlenséget, itt daczt és szolgáltságot eredményez. A vak engedelmisségtől, az öntudatos engedelmisségen keresztül a szabadságig, az a valódi út.

A függetlenségi és önállósági ösztön magában véve öröndetes jele az energiának és míg a szülők és nevelők okai által betegesen nem fejlődik ki, nem szabad „megtörni“ akarni. Hiszen a gyermekek úgy fizikai, mint szellemi tehetetlenségükönél fogva úgy is egészen alárendelik magukat. Nehézségek csak az iskolai oktatás (az osztályokban) alkalmával állnak be, hol a sokféle gyermek együttlété, különösen fiatal tanítóknak, okozhat nehézségeket a fegyelem tekintetében. Hol a gyermekek egyáltalában nem engedelmeskednek, ott a nevelőben keresendő a hiba. Vagy nem tud parancsolni, vagy nem tud parancsainak kellő nyomatékat adni.

Mindenekelőtt legyen a parancs tényleg okadatolt. Ha valaki a gyermektől olyasmit követel, mit megtenni képtelen, vagy eddigi szokása és felfogása szerint tennie nem szabad, ne csodálkozzék, ha ellenkezésre talál.

Legyen a parancs világos és érthető. Mert hogyan teljesítse a gyermek, ha meg nem értette.

Aztán legyen a parancs rövid; mert a gyermeknek engedelmeskednie kell, bár annak célszerűségét nem is látja be. Már Kant mondta: „A gyermek vakon engedelmeskedjék!“ Magyarazgatások és hosszas fejtegetések inkább engedelmetlenséget idéznek elő.

Legyen végre a parancs nyugodtan adva és „büntetés“ következménye stb. fenyegetése nélkül, ha azt nem teljesíti; mert a nevelőnek ezt szabálynak kell tekintenie. Parancs és büntetés közt a jó nevelőre nézve hosszú az út; a folytonos fenyegetés elidegeníti a gyermeket vagy pedig félénkké és durczássá teszi!

Egyáltalában sohasem tiltsunk meg többet, mint amennyire éppen szükség van és inkább parancsoljunk, mint tiltsunk, mert a sok tiltás által a gyermek bizonytalan, ingatag, kedvetlen lesz és tevékenységében megbénítatik.

De hogyan szerezzünk parancsainknak nyomatékat?

Födolog, hogy parancsunk kiviteléről meggyőződünk. Mert, ha a gyermek észreveszi, hogy ha először parancsolunk vagy tiltunk és aztán többé nem törődünk vele, vajjon eleget

tesz-e ennek, úgy természetesen, nem fogja parancsunkat vagy tilalmunkat teljesíteni.

Másodsor. Ha érett megfontolás után valamit parancsoltunk vagy megtiltottunk, úgy képzelődések és kérelmek által nem szabad, hogy engedékenységre ragadtassuk magunkat; ezáltal tekintélyünket ássuk alá. Legkevésbé alkalmasak az üres vagy szófecsérlő panaszok, hogy engedelmeskedjenek, ezek a növendék becsületérzéséhez vagy szánalmához folyamodnak, de engedelmisség helyett csak megvetést szülnek.

Ha a gyermek parancsunknak egyszer nem engedelmeskedett, úgy alaposan vizsgáljuk meg, vajjon alkalmas rendeletet nyert-e? Ha nem, ne követeljük teljesítését. Csak azért, hogy nekünk legyen igazunk, követelni ezt önfejűségre mutatna. Aztán az engedetlen komolyan, nyugodt önuralommal kell kérdőre vonni, hogy halljuk, vajjon igazolására hozhat-e fel valami okosat. Ha ezt nem teheti, akkor szigorúan elítéljük, amellet hosszadalmas szidást vagy csufolást félelmetesen mellőzni kell, az első céltalan, utóbbi illetlen. Éppen oly kevésbé térünk vissza ama engedetlenségre és még kevésbé szabad az engedetlenséget kicufolni; előbbi hátrányos, utóbbi nem árul el szeretetet.

Azt is tudjuk, hogy a gyermekek fiatalkori megdöglanságból, s nem gonosz szándékból vagy tudatos ellenszegülésből engedetlenek! Végre sokat tesz itt a példa. A nevelő maga tanusítson engedelmisséget elől-

folyó hó 15-én a postán egy fenyegető zsaroló levelet kapott, a levél ugyanazon szöveggel és kézírással van megírva, mint a Vermes Gábor és Hartmann Rafaélhoz intézett levelek Sztipics a levelet — további eljárás végett — átadta a polgármesternek. A rendőrség a kezei közt levő levelek folytán egy új nyomra akadt s van remény, hogy az igazi tettes kézre fog kerülni.

(Urága frakk.) II. Miklós ezárnak nem volt frakkja, amikor párisi látogatására készült. Addig egyáltalában nem volt frakkja, mert ki nem állhatta a polgári ruhát. Ez az ellenszenv már gyermekkorától kezdve megvolt a civil ruha iránt s nagyon boldognak érezte magát, amikor a kis matróruháját végre uniformissal cserélhette föl. De Párisban frakkot kellett öltenie és azért rá kellett magát szánnia arra, hogy egy ilyen gyűlöletes ruhadarabot készíttessen magának. Nem minden frakk készült ilyen körülményesen, annyi bizonyos. Egy adjutáns elment az udvari szabóhoz a csári parancsra. — Ön ugyebár tud a legújabb párisi divat szerint frakkot csinálni? — kérdezte tőle. — Hogyne. De hát mért kell olyan hamarosan a frakk? — A felsőes urnak van rá szüksége, nem nekem. A szabó rögtön szalajtott valakit Párisba, frakktanulmányra. A dolog gyorsan ment, a frakk a kellő időre készen volt. A péterváradai udvarhoz közel lévő emberek kiszámították, hogy körülbelül mennyibe kerülhetett ez a frakk s a következő eredményre jutottak: Hét méter posztónak az ára ötven rubel; azután gombok, ezérna és egyéb dolgokra száz rubel; a tanulmányút négyszáz rubel; összesen hétésszáz rubel, vagyis körülbelül 875 forint. Ez a megközelítőleg kiszámított ár, de nagyon valószínű, hogy a csár párisi frakkja még többbe került. És mégis, amikor II. Miklós ezár ezt a frakkot fölvette, azt mondják, hogy nagyon kényelmetlenül érezte magát benne.

(Hamis huszfíléresek.) Ujabban ismét hamis huszfíléresek vannak forgalomban, melyek 1893. évszámú osztrák veretűek, ön és antimónból öntés után készültek s a valódi huszfílérestől csak annyiban különböznek, hogy külső kinézése és szelrecézete kissé elmosódott, valamint főanyaga késsel vágható, de nem hajlítható s legfeljebb siető vagy tájékoztatlanabb egyének félrevezetésére szolgál.

(A Duna áldozata.) Apatinból írják: Kuzmánovics Sztipán 34 éves zombori és Maróth Ferenc 22 éves, nemes-militárius illetőségű s Apatinban alkalmazásban levő molnárszolgák folyó hó 7-én eltűntek; folyó hó 13-án mindkettőjük hullája az itteni téglakemenczéknel kifogatott.

(Bácsmezei képviselők tanulmányutja.) Több országgyűlési képviselő e hónap 22-én

járói, a hatóság, az isteni és emberi parancsok iránt. A nevelő rendetlensége, inconsequenciája és feledékenység a növendék engedelmességének főokai.

De mit tegyünk, ha ez az önfajúságig s daczig fokozódik?

Az első, a gyermek saját akaratának érvényre jutásnak törekvése; utóbbi által nem akarja magát az idegennek alárendelni. Az első több aktív akaratot fejleszt, ez pedig passzív ellentállást, de mindkettő egy fából nő ki, egy túlzott függetlenségi érzelemből.

Az önfajúság leginkább a nevelőnek meg nem engedhető gyengédségéből ered. Ezen illetlenség ellen kevésbé hatásosak a szavak, mint a tettek. Kiméljük szavainkat és a kemény büntetést, melyek csak látszólagos megadást, erős ellenszeggéllyel kapcsolva, idéznek elő, vagy gyakran gyűlöletre és bosszuvágyra vezetnek. Ha az önfajúság ellenmondásait fel se vesszük és úgy cselekszünk, mintha az engedelmesség valami magától értetődő dolog volna, akkor a növendék ebbe legtöbbször beletörődik.

Ha ez nem történik, úgy kössük össze az engedelmességgel az érzékeny hátrányt, nem bünteteskép, hanem mint kellemetlen tapasztalatot. Az önfajúság ellenébe állítjuk a törhetetlenséget.

Még jobb azonban az önfajúság valamely kellemetlen parancsának teljesítésével, valamely kellemetesség ingerét összekapcsolni, de anélkül, hogy ezáltal a lekenyerezés látszatja

az al-Duna vidékére utazik a vaskapu-munkák megtekintésére. A Magyar Folyam és Tengerhajózási társaság pompás személyszállító hajóján indulnak Zimonyból. A tanulmányút szervezője és vezetője Latinovics Géza országgyűlési képviselő Csatlakoznak hozzá: Molnár Károly, Zakó Milán, Latinovics Pál, Vermes Béla országgyűlési képviselők, továbbá Karácson Gyula, Bács Bodroghmegye alispánja és Nikolits főszolgabíró. A Vaskapu-munkák felügyelője: Hoszpotzky Alajos műszaki tanácsos egy kir. mérnököt adott a társaság mellé, aki szakszerű felvilágosításokat fog adni. A társaság több tagja Galaczig fog leutazni a szerb, bolgár és román kereskedelmi viszonyok megismerése végett.

(A polgári iskolák reformja.) A közokt. ügyi miniszter a polgári iskolák reformjának elkészítését egy háromtagú bizottságra bízta. Ennek a bizottságnak, amint értesülünk, Kurucz Gyula bácsmezei másodtanfelügyelő is tagja lesz és őt e célból a kultuszminiszteriumba szolgálattelepre berendelik.

(Tolvaj, aki nemcsak az álmod, de a dunyhát is elloppja.) Kishegyesen Kriszthaber Simon és Gutwein Ádám szállásán éjjel tolvajok czirkáltak. A czirkáló tolvajok az alvó béresekről a dunyhákat is ellopták. A béresek reggel korán megnézték a kártyavetőnőnél, hogy az álmoskönyv szerint mit jelent az, hogy ha éjjel a dunyhát elloppják róluk. A jósolat röviden azt válaszolta, hogy ez kárt jelent, de jelenti azt is, nemsokára csak rendőri fedezet mellett lehet dunyhával betakava elaludni.

(Tűzek.) Bács-Monostoron Túró Ilona és Klára bácsmonostori lakosok háza a napokban a bennelevő bútorkkal és gazdasági eszközökkel együtt eddig ismeretlen okból megégett. A kár körülbelül 200 forint, biztosítva volt. Ugyanaznap délelőtt Vida József tanítónak 7 éves kis fia Vida János gyufával játszott és Kapitány János háza mellett fekvő zabszalmát meggyújtotta, de csakhamar eloltották. Délután 3 óra körül a szalma újra meggyulladt és teljesen elégett. A kár 10 frt. A gondatlan szülők ellen, kik kisfiuk kezébe gyufát adnak, a feljelentést megtették.

(Apatinban) a napokban egy miniszteri kiküldött tanulmányozta a hajóállomáson és a szt. iváni vonatállomáson Apatin lakói által elküldött áruk mennyiségét, oly célból, hogy az esetre, ha az állam elég jövedelmezőnek látja Prigl. Szt. Iván és Apatin között építendő szárnyvonal előrelátható forgalmát,

keletkezzék. Ezt akkor mellőzzük, ha a nevelő szellemi ingereket választ és erről nem sokat beszél. Ama önfajúság, mely a kortársak ellenében fellép, azáltal győzetik le, hogy vele hátrányokat kötik össze.

Különböztetjük minden más kívánalmaitól való eltérését önfajúságnak, míg ebben a jellem szilárdságát, önállóságát és különösségét árulja el. Egyáltalában figyeljünk arra, hogy a növendéknek fokozódó érettsége mellett alkalmat adjunk arra, hogy önmaga válaszson, gondolkozzék és cselekedjék.

Nem úgy, hogy vele pörölgünk és ellenmondását tűrjük, ha parancsoltunk; de ritkábban parancsoljunk, hanem serkentsük inkább öntevékenységére.

Különbösen óvakodjunk olyat parancsolni, amiről eleve tudjuk, hogy azt alig fogja keresztülvinni; az önállóság érzelmét se sértsük meg hiábavalóan, mely bizonyos korban megjön és mely felett az ifjúság féltékenyen őrködik.

Mielőtt valamit dacznak nézünk, vizsgáljuk meg jól, vajjon nem-e csupán zavar vagy ügyetlenség vagy máskülönből előidézett és csak helytelenül kitörő kedvetlenség.

Ha a nevelő itt nyugodt tud lenni és azt komolyan, de szeretettel rendre utasítja, a növendék csakhamar lefegyverezzi és vissza is vezetheti a megfontoltságra.

A valódi dacz éppugy, mint a szemtelenség azonban keményen büntetendő.

Holzmann Ignác, néptanító.

akkor az — ha Apatin 40.000 frttal hozzájárul a vasút felépítési költségéhez, mi kétségtelen — saját költségén építi ki az egész vonalszakaszt.

(Nem az a gróf Essex . . .) 1730-ban egy Morrien nevű ur volt a főudvarmester a berlini udvarban. Ez a Morrien rettenetesen ostoba volt. És műveletlen. De különben ezt a következő dolgából is nagyon jól meg lehet tudni. Egy napon megérkezik egy előkelő angol ur, valami gróf Essex Hozott is az angol külügyminisztertől valami ajánlólevelet, amely ezzel a tréfás mondattal végződött: . . . Biztos lehet abban, hogy ez nem az a gróf Essex, akit Erzsébet királyné százharmincz esztendővel ezelőtt lefejeztetett. Morrien, az ostoba főudvarmester nagyon megütődött ezen a mondaton. Sokáig törte rajta a fejét, de csak annyit tudott kiokoskodni, hogy biz ő ugy veszi ezt a mondatot, amint van. És az audiencián a királyné előtt így mutatta be a királynénak: — Pólség, ime gróf Essex, akiről az angol külügyminiszter ő excellenciája kezeskedik, hogy nem az, akit Erzsébet királyné ő felsége kivégeztetett.

(A kalocsai érsek a szegény földművesekért.) Józsefháza nevű több ezer holdas érseki birtokot ez ideig egy ember bérelte, de a most lejáró szerződését az érsek nem újította meg, hanem a birtokot kis részekben a környék kis gazdáinak adták bérebe. A birtok ilyen módon való bérbeadása által igen sok ember jut bérelthez, aki eddig csak napszamból élt.

(Különös bosszú.) Futtakon a megtorlásnak nem mindennapi módját eszelte ki Tonacsek Józsefné, egy odaváló erdőőr felesége. Móhr Jánosné, fiatal, vagyonos özvegynek háza gyanus körülmények között kigyuladt és le is égett. A csendőrségnek rövid nyomozás után sikerült a gyújtogatót Tonacsek Józsefné személyében elfogni s az asszony azonnal be is vallotta, hogy a gyújtogatást ő követte el, még pedig bosszúból. Férjének ugyanis már hosszabb idő óta viszonya volt Móhrnéval s mivel férje minden könyörgés dacára sem akart hozzá visszatérni, a szerencsétlen asszony elhatározta, hogy mindkettőjüket megöli. Azon időben lopódzott Móhrné háza elé, mikor az férjével mulatott. Kopogtatott az ablakon, de hiába. Erre Tonacseknek elkeseredésében felgyújtotta a házat, hogy a szerelmesei bennéjjenek. A vizsgálóbíró előtt Tonacseknek azt a nevezetes kijelentést tette, hogy Móhrné férje a télen nem természetes halállal halt meg, hanem felesége mérgezte meg, hogy szerelmi viszonyát háboríthatatlannal folytathassa Tonacsekkel. Erre a kijelen-

A zivatarok.

— Meteorologiai tanulmány. —

A királyi magyar természettudományi társulat megbízásából Héjas Endre, a m. kir. meteorologiai intézet asszisztense, „A zivatarok Magyarországon az 1871-től 1895-ig terjedő megfigyelések alapján“ cím alatt érdekes meteorologiai tanulmányt írt.

Habár az időjósok nagyon sokan foglalkoznak, azért a meteorologia mégsem tartozik a népszerű tudományok közé és így még mindig nagyon kevesen tudják, hogy a meteorologiai intézetekben minő ismertető jelekből és milyen tapasztalatok alapján állapítják meg azokat a jósokat, melyeket az újságok napokint közlésestől.

Héjas könyve e tekintetben a következő érdekes felvilágosításokkal szolgál.

A természet figyelmes szemlélője minden meteorologiai műszer nélkül, szótlan érzékszervei segítségével is észreveszi a különbséget a zivataros és nem zivataros napok között még akkor is, ha a mennydörgést, villámlást egészen figyelmen kívül hagyja. A természet mely barátjának kerülné ki figyelmét a majdnem teljes szélcsend, a tikkasztó meleg, majd a hirtelen borulás, mely a nyári zivatarokat rendeseu megelőzi.

A mit a természet embere érez és sejt, azt a meteorologus számadatokkal tudja kimutatni.

tésre az ujvidéki törvényszék rögtön elrendelte a hulla exhumálását és az orvosok konstataáltak is rajta a mérgezést. Alig hogy Móhrné erről értesült, megmérgezte magát és mielőtt kihallgathatták volna, rövid kínlás után meghalt.

(Megátkozzák a szocialista bujtogatókat.) Csabáról írják: Csizmadia Sándornak és társainak a békésmegyei munkások körében kifejlesztett agitáció következtében Békésmegyében 4800 idegen aratót kellett alkalmazni a gazdáknak, mert a békési munkásokkal túlzott követeléseik miatt nem lehetett szerződést kötni. A kereset nélkül maradt munkások nagy része most, vállán kaszával, vasvillával sorra járja a határban a gazdákat tudakolva, nem betegedett-e meg, vagy nem ment-e el valamelyik idegen munkás, a kit aztán helyettesíteni lehetne. Keservesen panaszkodnak, hogy így kereset nélkül nagy nyomorba jutnak családjukkal együtt és átokkal emlegetik azokat a központi szocializmusdemokratákat, a kik rábeszéltek őket arra, hogy ne vállaljanak munkát.

(Időszerű recept.) A tulajdonképpeni kánikula beálltával alkalmoszerűnek tartjuk megismertetni olvasóinkkal is azokat a tenni-valókat, a melyek a veszedelmes következmények elhárítása végett elodázatlanok akkor, a mikor valakit veszett állapot mar meg. Az Ifjúság és Egészség cz. iskola-egészségügyi folyóiratnak legújabb számában Anjeszky Aladár dr. népszerű hangon megírt érdekes cikkében ezeket írja: A seb lehetőleg rögtön fertőtleníttendő (4—5 százalékos karbol, 1: 10.000 sublimat, marósavak, lugok, abszolút alkohol, erős ecet, tüzes vas alkalmasak a méreg elpusztítására) De ha künn a szabadban történt a marás, e szerek nem lévén kézzél, ha víz van a közelben, ezzel mossuk ki a sebet. A víz ugyan nem fertőtleníti, de legalább hígítja a mérget és egy részét kimossa a sebből. A seb kiszopása nem ajánlatos, mert esetleg az ajkakon, a szájon lehet az illetőnek egy csekély lehámlása, melyen át fertőzheti magát. Okvetlenül szükséges mindazonáltal a megmárt egyént védő oltásban részesíteni, még pedig minél előbb. Ez nemcsak azon esetekre áll, midőn az állapot megsebezte az illetőt, hanem akkor is, ha marás ugyan nem történt, de az illetőnek valamely hámjától fosztott testrésze a veszett állattal való foglalkozás közben ennek fertőző nyálával érintkezett, mert egy picinyke karczolás, hámozás is elég arra hogy a mérges anyag a szervezetbe juthasson s az illetőnek halálát okozza. A veszettség ellen a védőoltásokat hazánkban Budapesten a

A jelen vizsgálat alapját a budapesti m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnességi intézet följegyzései képezik 1871—95-ről, tehát 25 évi időközről.

Az észlelő állomás a várhegy északi oldalán a bástya közelében van; a műszerek 1872. okt. 25-én vitettek a végleges helyre, a Novák-féle villába; a korábbi hely 1830 méterrel magasabb volt.

Az észlelő helynek Ferró-tól számított földrajzi hosszúsága 36° 42', szélessége 47° 30' és tengerszín fölött való magassága 153 méter. A műszerek részint a villában, részint az e mellett fekvő kertben vannak elhelyezve; az utóbbi években ugy a barométer, mint a psychrométer több (bár nem jelentékeny helyváltozást szenvedett).

Január, február, továbbá november és december hónapokra a vizsgálatot a szerző nem terjesztette ki, mert a 25 év alatt Budapesten januárban és novemberben egyáltalán nem volt zivatar, február és decemberben pedig csak 1—1 zivatar volt. A zivataros napok száma a többi hónapok közt következőleg oszlik meg: márcz. ápr. máj. jun. jul. aug. szept. okt. összes

8 30 98 128 94 80 29 10 477

Leggazdagabb tehát zivatarokban a június; körülbelül egyenlő súlyllyal szerepelnek május és július, aztán jön augusztus, majd ismét közel egyenlők április és szeptember, végre márczius és október.

Huszonötévi tapasztalatok és feljegyzések alapján a könyv szerint a zivataros napokon

Högyes tanár igazgatása alatt álló Pasteur intézetben végzik. A védőoltás sikere annál biztosabb, minél előbb kezdik meg s kiemeli Anjeszky dr., mert a közönség jó része téves nézetben van, hogy a védőoltások (melyek tartama 7—20 nap a sebzés súlyossága szerint), még akkor sem lehetnek ártalmasak, ha a maró állapot nem volt veszett.

(A második kottlett.) Alice Ozy a második császárság végén nagy szerepet játszott Páris élni szerető társaságában. Alice Ozy színésznő volt, de minden tehetség nélkül és közmondásos ostobasággal, szépségének azonban mindenki boldogja volt. Meghódított rabszolgái közé tartozott a fiatal aumalei herceg is, akit, amikor Algierből mint győztes haza jött, a város házában ünnepeltek. Az ünnepély programján egy élőkép is volt, amelyben Alice Ozy, mint allegorikus alak szerepelt. Másnap a huszonegy esztendő herceg már a lábainál hevert — harmadnap pedig már ki volt adva az útja. A szép Alice észrevette, hogy a herceg kék pamutharisnyát visel s minthogy a pamutharisnya ellenkezett az elegánziáról alkotott fogalmaival, a hercegnek el kellett távoznia, az ollen nem volt föllebbezés. Helyét haladéktalanul elfoglalta Viktor Hugó második fia, Charles Hugó, akitől az apja még a leg-szükségesebb zsebpénzt is megtagadta. Charles Hugó azonban a legszebb ifju volt Párisban. Csak a toilette kérdésben volt a szép Alice hajthatatlan és azért Charles Hugónak, aki egy küssé el volt hanyagolva, rohamosan megújította a gardrobját. Ez egy váltóba került, amelyet a lejárát napján az öreg Hugónak kézbesítettek. Az öreg Hugó rettenetesen átkozódott s első haragjában elhatározta, hogy a kölesönt leéhezteti a pazarlóval. Charles a megszokott két ürü-borda helyett csak egyet kapott reggelire. A szerencsétlen ifjura, akit hatalmas ötvagygyal vert meg a végzete, ez nagy esapás volt. A papája azonban nem tudta elfelejteni azt a keserűséget, amelyet neki könnyelmű fia okozott és sokat gondolt arra a hölgyre, aki minden bajnak a szerzője volt. Az a vágya, hogy ezt a hölgyet megismerje, legyőzte végre színházgyűlöletét is. Egy este betévedt ő is a Varietésba s költői szeme ugy el lett ragadtatva Alice láttára, hogy másnap meglátogatta. A nevezetes férfi magához méltó fogadtatásra talált. Ugy érezte magát, mint egy király. — Van valami kívánsága, asszonyom? — kérdezte hódolattal a szépségében ragyogó színésznőtől. — Megigéri, hogy teljesíteni fogja? — volt a felelet. — Megigérem. — Nos, hát kérem, legyen olyan jó, adasson Charlesnak megint két kottlettet. Viktor Hugo megtette ezt a kérést, de hogy ezért némi jutalmat is kapott, arról tanuskodik nem sokára megjelent három költeménye Alicehoz. Abból nyilvánvalóan kitűnik, hogy az apa kiűtötte a fiut a nyeregéből.

(Lopás.) A napokban Erdélyi Sándor ó-moroviczai lakos házában az udvarban egy

a légnyomás, a szél, a hőmérséklet, a pára-nyomás és relativ nedvesség, a felhőzet, az elpárolgás, az ozon és végre a csapadék következőképpen alakult:

A légnyomás. Különösen érdekes és tanulságos a barométer viselkedése a zivataros napokon. Hogy a barométer zivataros napokon sülyedni szokott, köztudomásu dolog, valamint az sem új, hogy a barométeren zivataros napokon tipikus ingadozásokat, ugrásokat venni észre.

Hogy a barométer a zivataros napokon rendszeren mélyebben áll, mint egyébkor, az azonnal kitűnik, ha a zivataros napok átlagát egybevetjük a megfelelő havi átlagokkal.

A vizsgálatok alapján megállapított, hogy a zivatarok tulnyomó részét a barométer sülyedése előzi meg, azaz zivataraink tulnyomóan légnyomási depressziókkal vannak kapcsolatban s aránylag kevés azon esetek száma (az összesnek mintegy 1/9-e), midőn a zivatarok emelkedő barométer mellett, tehát a légnyomási maximumok előoldalán lépnek föl. Hogy a zivatarok egy jó részének föllépését nem előzi meg nagyobb légköri hullámozás, minden esetre érdekes dolog; ezek a zivatarok valószínűleg lokális jellegű hózivatarok, a melyek nem ritkán nagyobb légnyomási maximumok területén lépnek föl.

A vizsgálatok eredményét a könyv a következőkben vonja össze:

A zivatarok tulnyomó részét a barométer sülyedése előzi meg, a miért is a zivataros

ismeretlen tettes az ablakot feltörte s a szobába ment, hol az ágyban levő pénztárczából 90 forintot kiemelt. Erdélyi a csendőrségnél jelentést tett, de a nyomozás eddig még nem vezetett eredményre.

(Kereskedelmi alkalmazottak országos kongresszusa.) A kereskedelmi alkalmazottak II. országos kongresszusát ez idén Temesvárott fogják megtartani e hó 31-én. A kongresszushoz eddig a budapesti, aradi, kassai, besztercebányai, kolozsvári, debreczeni, temesvári, oroviczabányai, nagybecskereki szakegyletektől 300-nál több tag jelentkezett. A délvidék kereskedővilága nagyon érdeklődik a kongresszus iránt, mit legjobban bizonyít azon körülmény is, hogy ugy a jelentékenyebb kereskedelmi testületek, mint a nagyobb intézetek képviseltetik magukat. A temesvári helyi bizottság minden irányban intézkedett a nagyszámú vendégsereg kellő fogadtatásáról, elszállásolásáról és szórakoztatásáról is. A délelőtt a város nevezetességeinek megtekintésére van szentelve, a tulajdonképpeni értekezlet délután fél 3 órakor veszi kezdetét a megyeház nagy dísztermében. A jelentkezések még folyton érkeznek, ugy, hogy a kongresszus napján minden valószínűség szerint legalább 20 szakegylet lesz képviselve, míg számos más egyesület — köztük a pozsonyiak, nagyszebeniek és karánsebesiek is — írásbelileg fejezi ki előzetes hozzájárulását az értekezlet nagyhorderejű határozataihoz.

(Öngyilkosság.) Németh János szabadkai V-ik kör lakos mészáros felesége tegnap délelőtt, miatt cselédje a kutra ment vizért, házában kamrájában felakasztotta magát. Mikor a cseléd hazajött s gazdaszonyát felakasztva látta, ijedtében nem tudta, hogy mit tegyen, a rendőrséghez futott, ahonnan Hegedűs alkapitány 2 rendőrrel kiment és a kötelet levágta, az asszony azonban már akkor meg volt halva. Némethné néhány héttel ezelőtt súlyos beteg volt s csak a napokban jött ki a kórházból.

(Gyógyforrás.) Az Az ó-kanizsai tanyák között, a Paphalom vasuti megállóhelytől észak-nyugatra, mintegy 2 dülönyi távolságra, egy szikso-kő forrásra akadtak. Hozzáértó emberek megvizsgálták a forrás vizét és akként nyilatkoztak fölöle, hogy szikso tartalma nézve fölülmulja a palicsi fürdő hasontartalmu vizét. Értesülésünk szerint a forrás mellett már állítottak is fel egy deszka fürdő bódét s a környék lakossága, főleg a zentaiak, naponkint nagy számban látogatják a helyet fürdés céljából. Ugy állítják, hogy köszvényes-csúzos

napokon a barométer rendszeren mélyebben áll az átlagosnál és pedig a zivataroknak körülbelül 2/3-a tör ki, ha a barométerállás a normálisnál alacsonyabb és 1/3-a, ha az a normálisnál magasabb.

Az égháboru önmagában sem föltétlenül szükséges, sem nem föltétlenül elegendő tényező a barométernek tipikus hullámozásba hozatalára, hanem az ingadozások eredeti kútforrása légköri zavarokban keresendő, melyeknek az égháboru, az erősebb csapadék, a szélvihar, a hirtelen borulás csak különböző megnyilatkozási formája.

A szél. A légnyomás változásának természetes következménye a szél változása. Az előbbi rendszeren együtt jár a zivatarokkal s így a szélviszonyokban is nyomát kell találnunk a zivatarok hatásának.

A mennyiben a zivatarok rendszeren kisebb-nagyobb légnyomási depressziók kíséretében lépnek föl, melyek továbbmozgásuk folytán a szél irányváltozását vonják magok után: első sorban a szélnek a zivataros napokon való iránya és változása érdekel bennünket.

Minthogy anemográf (a szél irányát jelző műszer) mindössze csak 1893. október hó óta van működésben az orsz. meteor. int. közp. obszervatóriumán Ó-Gyallán, a terminusmegfigyelésekre kell támaszkodnunk, a melyek a dolog természeténél fogva csak közelítő eredményt nyújthatnak s behatóbb vizsgálatra ez elem kutatásakor nem alkalmasak.

bántalmaknál a víz kitünően beválk és alig párszori használat után már is észlelhető annak jótékony hatása.

(Hősies vállalkozás.) Négy szentesi diákról van szó, akik arra vállalkoztak, hogy a Tiszán illetve a Dunán leutaznak a fekete tengerig. Bejárják Szerbiát, Romániát, Erdélyt és utjuk legnagyobb részét — a vízi út kivételével gyalog teszik meg. A vállalkozás elég merész kívált, ha megmondjuk azt is, hogy a vizen maguk hajtják a három öl hosszú és 4 láb széles vitorlás csónakukat, a melyet a „Jó reménység“ névre kereszteltek el. Szerdán haladtak el Ó-Becse mellett a Tiszán. Nézetük szerint 7 nap alatt érnek el a Dunáig, ott átmennek Belgrádba, ahol minden nevezetes helyet megtekintenek. Azután folytatják útjukat Galaczig, hol a vízijárművéket eladják és bemennek Romániába. Romániából vasuton térnek vissza Brassóig. Ekkor kezdődik meg az igazi gyaloglás, miután Erdély minden nevezetesebb városát, muzeumát és vidékét megtekintik. A gyaloglást Fehértemplomnál szakítják meg, a honnan augusztus vége fele mennek haza Szentesre. A négy bátor diák Soós Lajos, Paull Antal, Balogh Szabó Sándor és Kádár Lajos.

(A ragadós állati betegségek állása) Bács Bodrogh vármegyében július 23-án. Lépene: Bács Földvár 1 gulya, B-Martonos 1 u., Bodrogh Monostorszeg 1 u., Szónta 1 u., összesen 4 község 4 udvar. Veszettség: Bajsa 2 udvar, Báth-monostor 2 udvar, Prigl.-Szt.-Iván 1 u., Ó-Becse 2 u., Ó Szivác 1 u., összesen 5 község 8 udvar. Takonykór és bőrféreg: Jankovác 2 u., Kulpin 1 udvar, Mélykut 2 u., Ó-Futtak 1 udvar, összesen 4 község 6 udv. Ragadós száj- és körömfájás: Déronya 19 udv. Rühkór: Bács-Topolya 2 u., Temerin 1 udv., összesen 2 község 3 udvar. Sertésvész: Apatin 1 u., Bács-Cséb 1 u., Bács-Petrovosszellő 2 u., Bács-Szent-Tamás 1 u., Bajsa 1 u., Bezdán 1 udv., Bikity 4 udv., Csurog 1 pta, Gajdobra 8 u., Járek 4 udv., Kishegyes 1 u., Mélykut 2 udv., Német Palánka 1 u., Ó-Becse 33 u., (Pacsér 1 udv., Rém 2 pta, Szántova 11 udv., Titel 5 udv., Temerin 6 udv., Zenta 2 tanya, összesen 20 község.

Irodalom.

„A KERT“ f. é. 81. száma a következőket tartalmazza: Konyhakertészet. Antal Béla: A zöldséges kertek trágyázásáról. Bokor István: Heréljük-e az uborkát? Farkas Elek:

Azon körülménynél fogva, hogy a zivatarok túlnyomó része — mint azt később látni fogjuk — a délutáni órákra esik, a vizsgálat alkalmával főleg a d. u. 2 órai és este 9 órai terminusmegfigyelések eredményei jönnek tekintetbe, a mennyiben ezek közé esik a legtöbb zivatar. Ha több zivatar volt is egy napon, az egyes zivatarokat nem lehetett figyelembe venni, hanem (anemográf hiányában) csak az első zivatar előtt s az utolsó zivatar után való terminusmegfigyeléseket.

Az irány megfigyelése kezdettől fogva végig 8-as beosztás szerint történt s az internacionális N (észak), NE (északkelet), E (kelet), SE (délkelet), S (dél), SW (délnyugat), NW (északnyugat), C (calmen, a. m. szélcsend) jelzést használtam.

Első kérdés az, milyen a szél leggyakoribb iránya a zivatarok előtt és a zivatarok után.

A 479 zivataros nap a következő eredményt szolgáltatja:

A zivatarok előtt a SE környéke dominál (a horizontnak körülbelül $\frac{3}{4}$ -ével) és a zivatarok után a NW környéke (a horizontnak $\frac{1}{4}$ -ével), azaz: zivatar előtt a keleti-délkeleti, zivatar után a nyugoti-északnyugati szél az uralkodó.

A szél zivatarok alkalmával irányát rendszerint megváltoztatja.

A szél erőssége tekintetében általában konstataztott, hogy a négy nyári hónap közül különösen május- és júniusban (sőt részben júliusban is) erősen túlnyomó azon esetek szá-

A paszuly szabadban való termelése. Gyümölcsészet. Varga Jenő: Piros Jackett közméte. Bornemissza Zoltán: A málna. Mauthner Ödön: A gyümölcs őrzése. M. Ö.: Hová ültessünk szárnyas-fákat? Diszkertészet. Mititzky Pál: Az ibolya (Viola odorata) tenyésztése. Csérei Gyula: A róza nyári trágyázása. Lugas. Mikecz József: A szőlőmoly inváziója. Gép- és eszköztár. Fehér Géza: Egyszerű homokrosta. Rovartan. A eserebogár s a pajód elleni védekezés. Tárca. Kalocsa Róza: Két virággy. Közélről és Távolról. Fox: I. Napoleon pálmája. Gillemot Vilmos: Adalék a kertészeti szakoktatáshoz. Hírek: Gyümölcsfatenyésztési díj tanítók részére. — Az elkobzott gyümölcs értékesítése. — A kánaáni szőlőtöke Budán. — Kertészeti kiállítás Budapesten. — Legujabb gyümölcsbetegség. — Ezredévi Gyümölcsfák ültetése. — A Marczibányi-rét. — Az amerikai kerti termékek behozatalának tilalmazása. Apró szakközlemények. Szerkesztői üzenetek. Színes műmelléklet: Piros Jackett közméte. F. ametszetek. Földporhanyító fogas kapa. Flageolet viaszpaszuly. A spalier-bevonat major udvarban. „The Czar“ ibolya. Egyszerű homok rosta.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat ép most megjelent XIV-ik füzeté tartalmazza a következő zeneműjanságokat: I. Iványi Iván „Hadd szóljak hát ez a csöndes!“ című csárdását. II. Scharwenka Fülöp „Bagatelle“ szalondarabját. III. Kisgeszényi Szabó „A kis hamis“ rezgő polkáját. Minden zongorázó és hegedűsöknek kiváló fontossággal bíró olcsó zeneműfolyóirat havonta kétszer megjelenő, mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzetet a legujabb és legjobb választékát hozzák a modern és időszerű magyar dal-, műdal-, salon-, tánczene couplék s hegedűdarab újdonságokból. Hat füzet egy negyedéven, 60 oldal zeneművel, melyre 1 forint az előfizetés. Előfizetheti a „Zenélő Magyarország“ Klökner Ede zenemű kiadóhivatalában Budapest, VI. Csengery-utca 62. a. honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

A Szalay-Baróti irt millenáris nagy emlékmű „A Magyar Nemzet Története“, melyből most kaptuk kézhez annak 87. füzetét, már vége felé közeledik. A most kiadott füzet már a negyvenes évek nagy politikai mozgalmait írja le s egészen az 1848. évi márcziusi napokig fűzi rendkívül érdekesítő előadással az akkori események fonálát. E füzetre kivételesen kevesebb illusztráció jutott ugyan, de ezt a szöveg érdekessége bőven pótolja. Füzetünket a következő

ma, a midőn a zivataros napok napi közep-szélereőssége a megfelelő havi közep szélereősség alatt marad, míg augusztusban már alig van számbavehető különbség. Végeredményben pedig 55.8 százalékot adnak a negatív és 38.2 százalékot a pozitív esetek.

A hőmérséklet. Hogy nyári zivataros napokon a zivatart megelőzőleg a levegő alsó rétegeinek hőmérséklete rendszeren magasabb a szokottnál: azt már tapasztalásból is tudjuk.

Ha följegyzéseket csak futólag is szemügyre vesszük, azonnal látjuk, hogy határozott összefüggés mutatkozik egyfelől a hőmérséklet menete s másfelől a zivatargyakoriság között. Ez az összefüggés abban nyilatkozik, hogy a hőmérsékletnek a normális fölé való minden jelenteneyebb emelkedésével rendszerint a zivatargyakoriság is emelkedik és viszont. Továbbá a föltünőbb zivatargyakoriság időbelileg rendszeren összeesik a normális fölé emelkedő magas temperaturával, azonban gyakran rövid idővel (egy pentáddal) a temperatura emelkedése után és csak ritkán az előtt föltünő a zivatargyakoriság.

A csapadék. Hazánkban az eső rendszerint a zivataroknak: zivatar eső nélkül ritkaság számba megy s az ilyen zivatar is többnyire távoli zivatar. Az eső többnyire záporalakban jelenik meg s nem ritkán ölt felhőszakadásszerű jelleget.

Igy például a budapesti átlagértékek azt tanúsítják, hogy a csapadék mennyisége már-

képek diszítik: Ferencz József főherczeg, Apponyi György kancellár, József nádor halálos ágyán. István főherczeg nádor. Petőfi Sándor. A szabad sajtó kivívása. Petőfi a Muzeum előtt elszavalja a nemzeti dalt.

Hock János szentbeszédei. Heteken keresztül a katolikus világ színet-javát nagy mértékben lebilincselték Hock Jánosnak a Mátyás-templomban tartott szentbeszédei. Az idén elmondott prédikációi most nyomtatásban is megjelentek az Athenaeum részvénytársaság kiadásában. A szép kiállításban megjelent kötet hét beszédet foglal magában, melyek tárgy szerint a szocializmusról, az ember életéről, a megváltásról, a megigazulásról és Nagypéntekről szólnak. Mindazok, kik e remek szónoklatok hatását közvetlenül érezték, szívesen fogják most e könyv megszerzése által a bennök rejlő eszmei és szónoklati szépségeket újból élvezni; a kiknek pedig nem jutott részük abban, hogy Hock Jánost a szószékről hallják, azoknak most alkalmuk lesz nyomtatásban részesülni az ő nagy s erős szellemének és hitének hatásában. A könyv ára 1 forint. Megrendelhető a kiadóhivaltól s minden könyvtárustól.

Közgazdaság.

A koronaértékű ezüst-, nikel- és bronzérmek veretése és forgalma. A hivatalos lap közzéteszi az állami számvevőszék ez év II-ik negyede végéig vert, forgalomba hozott s készletben maradt ezüst egykoronások, valamint a koronaértékű nikel és bronz váltópénzek állandé-káról szóló kimutatást. E kimutatás szerint a II. évnegyedben sem egykoronás, sem 20 és 10 filléres nikelpénzt nem vertek, mert ebben a pénz-nemben verhető mennyiséget már korábban ki-verték. 60,000,000 egykoronásból kiadtak a II. évnegyed végéig 59,812,000 koronát, készletben maradt 188,000 korona. A 18,000,000 koronaértékű 20 és 10 filléresből a jelzett időpontig 17,985,200 korona értéket boesítottak forgalomba, a készletben maradt 14,800 koronaérték egész összegében 10 filléresre esik. 2 és 1 filléresre bronz-érmében mindedig 4,805,692 korona és 40 fillér értéket vertek; ebből átadtak a forgalomnak 2,390,863 korona és 11 fillér értéket, a többi 2,414,729 korona és 29 fillér érték készletben van.

Mi a nyomor oka? Az ipari munkások között nagy a panasz országszerte, hogy a megélhetés nehéz, a kereset kevés, az élelem drága. Ebben a nagy országos szükségben valóban elszomorít minket az alábbi kimutás, mely arról tanuskodik, hogy a különböző bankok és rész-

ziustól növekedik egész júniusig, itt eléri maximumát, innen kezdve ismét csökken szeptemberig s októberben van a másodmaximum.

Ha azt keressük, hogy az egyes hónapok csapadékösszegének hány százaléka esett zivataros napokon, a következő eredményhez jutunk:

márcz. ápr. máj. jun. jul. aug. szept. okt.
4.1 14.4 43.1 60.7 51.1 48.5 20.7 6.1

Tehát a zivataros napokon esett csapadék az összes csapadéknak júniusban több mint felét teszi, július és augusztusban körülbelül felét s májusban közel felét.

Ebből nyilvánvaló, hogy nyári esőink jó részét a zivataroknak köszönhetjük s a csapadék júniusi maximuma szoros összefüggésben van a zivatarokkal.

50 mm-nél bővebb csapadék az utolsó 25 év zivataros napjai közül csak két esetben s 100 mm-nél nagyobb csak egy esetben esett egy 24 óra alatt Budapesten. (1880. május 9. 62.0 mm. 1884. augusztus 9. 59.0 mm, 1875. június 26. 103.3 mm). Ebből az látszik, hogy Budapesten a felhőszakadásszerű záporosok ritkák, a nagyobb záporok ellenben elég gyakoriak.

A jégesővel járó zivataros napok száma aránylag csekély, egy évben átlag 1—2 s a jégeső a tengerparton a leggyakoribb.

T. CZ.

Az igen tisztelt közönség becses figyelmét bátor-
kodom jól berendezett

 KÖNYVNYOMDÁMRA

felhívni; mindennemű kivitelű és jutányos nyomtatvá-
nyokkal szolgálhatok.

Tisztelettel

Hirschenhauser Benő.

6--15

188. szám.
b. v. 1898.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróság 1898. évi 3236. számú végzése következtében Dr. Gál Ödön ujvidéi ügyvéd által képviselt Bachrich Adolf és Eduárd bécsi cég javára Knézy Teréz ujvidéki lakos ellen 225 frt 87 kr. s jár. erejéig 1898. évi február hó 27 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 514 frtra becsült különféle keztyűkből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. bíróság 6200./1898. számú végzése folytán eddig összesen 62 frt 65 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Ujvidéken alperes fizletében leendő eszközzésére 1898. évi július hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra ki elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt Ujvidéken, 1898. évi július hó 5-ik napján.

Basch Sándor

kir. bírósági végrehajtó.

Kőbányai Király Sörfőző

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4,800,000 korona.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt **üditő itál és gyógyhatásánál** fogva a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják, különösen **dr. Korányi Frigyes és dr. Kélli Károly** egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használható bizonyult.

Ideg hajokban, vérszegénységénél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasuti állomásra szállítva utánvétellel.

Hónapokig eltartható.

A ládákért és palaczkokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

KASSOVITZ ZSIGMOND.

1-20

Nincs többé lábfájás

sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagana, sem fagyos láb, sem lábégés, rövid idei viselés után *megkönnyebbül* a járása annak, ki czipőjét **Dr. NÖGYES-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbetétet látja el.**

Párja egyszerű —60 kr kettős vastagságú frt 1-20. Az Asbest talpbetét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.

Viszonteladóknek megfelelő árendemény.

ALAPITVA 1878.

Cs. és kir. osztrák-magy. és belga kir. szabadalom! Kitűntetve Brüsszel 1893.

aranyéremmel és díszokmánynyal.

Keleti-féle sörvízkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legfőbbkéletesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és el távolítja ezélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sörvízkötők hiányait.

Keleti-féle gummi-sörvízkötő idomítható pelottával, szarvasbőrvédővel és biztonsági övvel.

Árak: egyoldalt 6 frt.
kétoldalt 12 frt.

Készülnek ezenkívül: műlábak, műkezek, egyenestartók (Hessing féle rendszer), orthopédiai fűzők, haskötők, göresérharisnyák és mindenféle gummiáruk.

Megrendeléseket pontosan és diszkréten eszközöl

KELETI J.

BUDAPESTEN, IV., Koronaherezeg-utca 17.

Sebészeti műszergyár:

IV., Rostély-utca 15.

7-9

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest, Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű: **Trieurök:** a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.

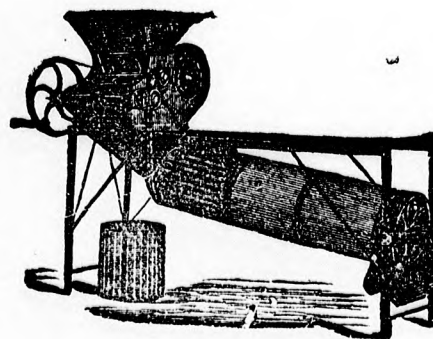
Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

6-10

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Hirschenhauser Benő könyvnyomdája Ujvidéken.